



basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

GESKIEDENIS V1

2019

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: DIE KOUE OORLOG: INSLUITING EN WAAGMANSKAP: DIE KUBAANSE MISSIELKRISIS

VRAAG 2: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – ANGOLA

VRAAG 3: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE SWARTMAGBEWEGING

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: GEVALLESTUDIE – CHINA

VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: VERGELYKENDE GEVALLESTUDIE – DIE KONGO EN TANZANIË

VRAAG 6: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE BURGERREGTEBEWEGING

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
 - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
 - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te bestee.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

VRAAG 1: HOE HET DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA EN DIE SOWJETUNIE WAAGMANSKAP GEBRUIK OM DIE KUBAANSE MISSIELKRISIS OP TE LOS?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Lees Bron 1A.

1.1.1 Volgens die bron, watter lid van ExComm was deel van:

- | | | | |
|-----|-------------------------|---------|-----|
| (a) | Die konserwatiewe groep | (1 x 1) | (1) |
| (b) | Die liberale groep | (1 x 1) | (1) |

1.1.2 Lewer kommentaar op die verskillende beskouings wat lede van ExComm ten opsigte van die ontplooiing van missiele na Kuba gehad het. (2 x 2) (4)

1.1.3 Haal TWEE redes uit die bron aan wat aandui dat Robert Kennedy teen 'n lugaanval op Kuba was. (2 x 1) (2)

1.1.4 Verduidelik waarom jy dink dat sommige lede van ExComm nie die blokkade van Sowjetskepe, wat onderweg na Kuba was, ondersteun het nie. (2 x 2) (4)

1.2 Verwys na Bron 1B.

1.2.1 Lewer kommentaar op die boodskap wat die volgende koeranhoofopskrifte ten opsigte van die Kubaanse Missielkrisis oorgedra het:

- | | | | |
|-----|---|---------|-----|
| (a) | 'Ons Blokkeer Kubaanse Wapens' | (1 x 2) | (2) |
| (b) | 'Rooi Skepe Staan Voor Ondersoek of Sink' | (1 x 2) | (2) |

1.2.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom jy dink die *Daily News* besluit het om hierdie artikel op die voorblad te druk. (2 x 2) (4)

- 1.3 Bestudeer Bron 1C.
- 1.3.1 Definieer die konsep *kwarantyn* in die konteks van die Kubaanse Missielkrisis. (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Waarom, volgens Khrushchev, is die optrede van die Verenigde State van Amerika teen die Sowjetunie as 'n daad van aggressie beskou? (1 x 2) (2)
- 1.3.3 Noem TWEE instruksies, uit die bron, wat aan Sowjetmatrose gegee is ten opsigte van die navigasie van skepe in internasionale water. (2 x 1) (2)
- 1.3.4 Lewer kommentaar op waarom 'n historikus die inligting in hierdie bron bruikbaar sou vind wanneer hy die Amerikaanse vlootblokkade van Sowjetskepe wat na Kuba op pad was, bestudeer. (2 x 2) (4)
- 1.4 Raadpleeg Bron 1D.
- 1.4.1 Watter stappe, volgens die bron, het Khrushchev gedreig om teen die Verenigde State van Amerika te doen indien 'n kwarantyn op Sowjetskepe gelê word? (2 x 1) (2)
- 1.4.2 Identifiseer TWEE maniere in die bron waarop dit vir die VSA moontlik was om vas te stel of skepe missiele vervoer het. (2 x 1) (2)
- 1.4.3 Waarom, dink jy, het sommige Sowjetskepe van koers verander soos wat hulle die 'kwarantyngebied' genader het? Ondersteun jou antwoord met relevante bewyse. (2 x 2) (4)
- 1.5 Vergelyk Bron 1C en 1D. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 1C verskil van die inligting in Bron 1D ten opsigte van Khrushchev se reaksie op die kwarantyn van Sowjetskepe in die Atlantiese Oseaan. (2 x 2) (4)
- 1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe die Verenigde State van Amerika en die Sowjetunie waagmanskap gebruik het om die Kubaanse Missielkrisis op te los. (8) [50]

VRAAG 2: WAT WAS DIE VERSKILLENDE MENINGS TEN OPSIGTE VAN DIE UITKOMS VAN DIE SLAG VAN CUITO CUANAVALA?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Verwys na Bron 2A.

- 2.1.1 Identifiseer die TWEE leiers in die bron wat mekaar voor die Slag van Cuito Cuanavale in Havana ontmoet het. (2 x 1) (2)
- 2.1.2 Verduidelik wat jy dink Konstantin met die stelling, 'dat dit nodig was om hulle in belang van die saak te dwing om meer aktief te wees', geïmpliseer het. (2 x 2) (4)
- 2.1.3 Lewer kommentaar op waarom Castro teen Kuba se deelname aan die Angolese burgeroorlog gekant was. (2 x 2) (4)
- 2.1.4 Haal die tweeledige strategie aan wat Castro gedurende die Slag van Cuito Cuanavale aanvaar het. (2 x 1) (2)

2.2 Raadpleeg Bron 2B.

- 2.2.1 Wie, volgens die bron, het beweer dat Suid-Afrika Cuito Cuanavale in 1988 aangeval het? Gee DRIE antwoorde. (3 x 1) (3)
- 2.2.2 Verduidelik die konsep *propaganda* in die konteks van die Slag van Cuito Cuanavale. (1 x 2) (2)
- 2.2.3 Identifiseer die TWEE lande in die bron wat gedurende die Slag van Cuito Cuanavale verslaan is. (2 x 1) (2)
- 2.2.4 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom SAMVOUSA die bewering verwerp het dat die Suid-Afrikaanse Weermag die Slag van Cuito Cuanavale verloor het. (2 x 2) (4)

2.3 Gebruik Bron 2C.

- 2.3.1 Verduidelik die boodskappe ten opsigte van die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale wat in die foto oorgedra word. (2 x 2) (4)
- 2.3.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en lewer kommentaar daarop of 'n historikus wat die Slag van Cuito Cuanavale bestudeer hierdie bron bruikbaar sal vind. (2 x 2) (4)

- 2.4 Lees Bron 2D.
- 2.4.1 Watter gebeurtenis, volgens die bron, het die ANC op 23 Maart 2018 herdenk? (1 x 1) (1)
- 2.4.2 Verduidelik wat jy dink met die stelling dat 'oorwinning van die Slag van Cuito Cuanavale ... gedenk 'n keerpunt in die vryheidstryd' geïmpliseer word. (2 x 2) (4)
- 2.4.3 Haal TWEE maniere uit die bron aan oor hoe Nelson Mandela die Slag by Cuito Cuanavale onthou het. (2 x 1) (2)
- 2.5 Vergelyk Bron 2C en 2D. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2C en 2D mekaar ondersteun ten opsigte van die Slag van Cuito Cuanavale. (2 x 2) (4)
- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy die verskillende menings ten opsigte van die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale verduidelik. (8) **[50]**

VRAAG 3: HOE SUKSESVOL WAS DIE BLACK PANTHER-PARTY IN DIE 1960's MET DIE MOBILISERING VAN SWART AMERIKANERS?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

- 3.1 Lees Bron 3A.
- 3.1.1 Watter optrede, volgens die bron, het 'spontane opstande' in 1966 veroorsaak? (1 x 1) (1)
- 3.1.2 Verduidelik die konsep *Swart Mag* in die konteks van swart Amerikaners wat gedurende die 1960's in die Verenigde State van Amerika gewoon het. (1 x 2) (2)
- 3.1.3 Noem TWEE swart Amerikaanse aktiviste in die bron wat Huey Newton en Bobby Searle bestudeer het. (2 x 1) (2)
- 3.1.4 Lewer kommentaar op waarom jy dink Bobby Searle na die Oakland stadsraad as 'net 'n rassistiese struktuur' verwys het. (2 x 2) (4)
- 3.2 Gebruik Bron 3B.
- 3.2.1 Wat, volgens die bron, was die Black Panther-party se doel ten opsigte van onderwys? (1 x 2) (2)
- 3.2.2 Verduidelik waarom jy dink die Black Panther-party 'n onmiddellike beëindiging van polisievreedheid wou hê. (2 x 2) (4)
- 3.2.3 Noem enige VIER eise in Klousule 10 van die Black Panther-party se Tienpunt-plan. (4 x 1) (4)
- 3.2.4 Verduidelik waarom jy dink die Black Panther-party 'n Tienpunt-plan opgestel het. (1 x 2) (2)
- 3.3 Vergelyk Bron 3A en 3B. Verduidelik hoe die bewyse in hierdie bronne mekaar ten opsigte van die Black Panther-party ondersteun. (2 x 2) (4)
- 3.4 Raadpleeg Bron 3C.
- 3.4.1 Verduidelik waarom jy dink hierdie foto geneem is. (2 x 2) (4)
- 3.4.2 Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van hierdie foto vir 'n historikus wat die aktiwiteite van die Black Panther-party navors. (2 x 2) (4)

- 3.5 Bestudeer Bron 3D.
- 3.5.1 Waarom, volgens die bron, het die Black Panther-party 'onder die spervuur van die Amerikaanse staat' gekom? Gee DRIE redes. (3 x 1) (3)
- 3.5.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik die invloed wat die FBI op die Black Panther-party gehad het. (1 x 2) (2)
- 3.5.3 Lewer kommentaar op of jy saamstem met Newton se bewering dat die taktiek wat deur die Black Panther-party teen die staatsowerhede gebruik is, 'ekstreem' was. (2 x 2) (4)
- 3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe suksesvol die Black Panther-party in die 1960's met die mobilisering van swart Amerikaners was. (8) **[50]**

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae in hierdie afdeling nie.

Jou opstel moet ongeveer DRIE bladsye lank te wees.

VRAAG 4: GEVALLESTUDIE – CHINA

Die mislukking van die Groot Sprong Vorentoe het daartoe gelei dat Mao Zedong die Kulturele Revolusie ingestel het om landbou- en industriële verandering in die Volksrepubliek van China te versnel.

Bespreek hierdie stelling krities. Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

[50]**VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: VERGELYKENDE GEVALLESTUDIE – DIE KONGO EN TANZANIË**

Verduidelik tot watter mate dit vir Mobutu Sese Seko en Julius Nyerere moontlik was om na die verkryging van onafhanklikheid in die 1960's die politieke en ekonomiese uitdagings te hanteer waarmee hulle onderskeidelike lande gekonfronteer is.

Ondersteun jou argument met relevante bewyse.

[50]**VRAAG 6: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE BURGERREGTEBEWEGING**

Die Selma-Montgomery-optogte van 1965 is beskou as die belangrikste vorm van protes wat tot die beëindiging van segregasie en diskriminasie in die Verenigde State van Amerika bygedra het.

Stem jy saam met hierdie stelling? Ondersteun jou argument met relevante bewyse.

[50]**TOTAAL: 150**